

Raseduse iseeneslik katkemine

II trimestril

Patsiendi info

Infolehe eesmärk on selgitada patsiendile raseduse katkemise olemust.

Raseduse katkemiseks nimetatakse olukorda, mille puhul emakasisene rasedus lõpeb enne 22. rasedusnädalat. Varases järgus on raseduse katkemine väga sage: 8–20% naistel, kes on enda rasedusest teadlikud, tekib raseduse katkemine enne 20. rasedusnädalat. 80%-l juhtudest toimub see esimese 12 nädala jooksul.

Raseduse katkemise põhjused

- lootemuna hakkab arenema, kuid loodet ei arene;
- loode hukkub;
- embrüol on juhuslik geneetiline häire;
- ema põeb kroonilist üldhaigust;
- emakas on müoomisõlmed;
- esineb emaka väärareng.

Kuna raseduse katkemise põhjused on väga erinevaid, on igal konkreetsel juhul kindlat põhjust raske välja tuua.

Raseduse katkemise riskitegurid

- varasem raseduse katkemine;
- vanus üle 40 aasta;
- suitsetamine;
- alkoholi tarvitamine;
- kõrge palavikuga kulgevad haigused;
- protseduurid raseduse ajal: amniotsentees, koorionbiopsia;
- muu: kemikaalid, infektsioonid, kiiritus, ravimid, aga ka vaimne stress.

Raseduse katkemise tunnused

- veritsus tupest;
- alakõhuvalu;
- raseduse sümptomite (iiveldus, oksendamine, rindade valulikkus) taandumine;
- **peetunud raseduse** korral on loote südametegevus lakanud ja areng lõppenud. Kõhuvalu ega veritsust tupest ei pruugi olla. Ultraheliuuringul saab hinnata, kas loode on elus ja asub emakas.

Raseduse katkemise puhul on alanud lootemuna irdumine emakast, selle väljenduseks on alakõhuvalu ja veritsus või verejooks suguteedest. Raseduse katkemine võib kulgeda ka emakapõletikuga, sel juhul lisandub palavik, võivad esineda külmavärinad ja gripi-laadsed sümptomid ning halvalõhnaline voolus tupest.

Raseduse katkemine

Emakaõõne tühjenemise soodustamiseks ja verejooksu pidurdamiseks manustatakse ravimeid, mis põhjustavad emaka kokkutõmbeid või tehakse emakaõõne kirurgiline puhastus. Mõnikord pole meditsiinilist sekkumist tarvis.

Ravimitest kasutatakse Cytoteci (misoprostool). Cytotec on enamikule patsientidest hästi talutav, põhjustades üksnes ajutisi kõrvaltoimeid nagu iiveldust, kõhuvalu, palavikku ja külmavärinaid. Ravimite manustamise järel võib emakas tühjeneda ühe ööpäeva jooksul, kuid see võib kesta ka kauem ja vajalikuks võib osutuda kasutada eri ravimite kombinatsioone.

Suurema raseduse puhul võib loote väljutamise protsess olla niisama valulik kui sünnitus. Valu leevendatakse erinevate valuvaigistite abil, häiriva valu puhul tuleb kindlasti informeerida valveõde, et ta saaks õigel ajal valuvaigisteid anda. Tajutavate emaka kokkutõmmete tekkimise järel tuleb igasugusest enesetunde muutusest teavitada valves olevat õde, ka WCsse minna koos saatjaga. Kui rasedus katkeb II trimestril, siis sünnib loode palatis õe järelevalve all. Emakaõõne lõplik tühjenemine võib olla aeganõudev.

Mõnikord tekib vajadus emakaõõs kirurgiliselt puhastada: mida suurem on rasedus, seda suurem on täiendava kirurgilise puhastuse vajaduse tõenäosus. Vereeritus tupest on vahetult pärast loote väljumist suurem kui tavapärase menstruatsiooni ajal. Veritsus väheneb järgmistel päevadel. Harva on verekaotus nii suur, et tuleb teha vereülekanne.

II trimestris raseduse katkemise järel võib tekkida rindadesse piim ning see avaldub rinnanäärmete turse ja valulikkusena. Valu puhul tuleb kasutada valuvaigisteid ja asetada rindadele külma. Soovitav on kasutada toetavat rinnahoidjat. Väga täitunud ja valulikust rinnast võib pisut piima välja lüpsta, kuid rinna tühjendamisest tuleb hoiduda! Olukord laheneb ise umbes nädala jooksul. Kui rindade valulikkus ei möödu või rinda tekib valulik moodustis (sõlm), millega kaasneb palavik, tuleb konsulteerida naistearstiga.

Patsiendi meelespea

- Vereeritus tupest võib kesta kuni 5 nädalat (s.o järgmise menstruatsioonini).
- Kontroll günekoloogi juures toimub 2–4 nädalat pärast haiglast lahkumist.
- Suguelu ilma kondoomita, tupetampoonide kasutamine, ujumine ja vann pole lubatud kuni 3 nädalat pärast raseduse katkemist.
- Soovi korral võib sobiva rasestumisvastase vahendi tarvitamist alustada kohe, lisainfot selle kohta annab naistearst.
- Kui pärast raseduse katkemist tekib palavik üle 38 kraadi, tugev kõhuvalu või verejooks, tuleb pöörduda naistekliiniku erakorralisse vastuvõttu Ravi tn 18. Vajaduse korral manustatakse antibiootikume või verejooksu vähendavaid ravimeid. Võib tekkida vajadus emakaõõne kirurgiliseks puhastuseks ja/või haiglaraviks.
- Raseduse katkemine on emotsionaalselt raske igale naisele, seetõttu on haiglas olles võimalik kohtuda raseduskriisi nõustajaga. Kui nõustamisvajadus tekib kodus, siis on Teid valmis konsulteerima kriisinõustaja, kellele saab ise helistada telefonil 800 2008 iga päev kl 9.00–21.00.
- Reesusnegatiivsetele patsientidele manustatakse raseduse katkemise järel Rhesonativi, et järgmiste raseduste ajal reesus-konflikt ära hoida.
- Tüsistusteta kulgenud raseduse katkemine ühel korral tulevaste raseduste väljavaateid ei halvenda.